

Informatīvais ziņojums

**«Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja
darbību no 2013.gada 1.jūlija līdz 31.decembrim»**

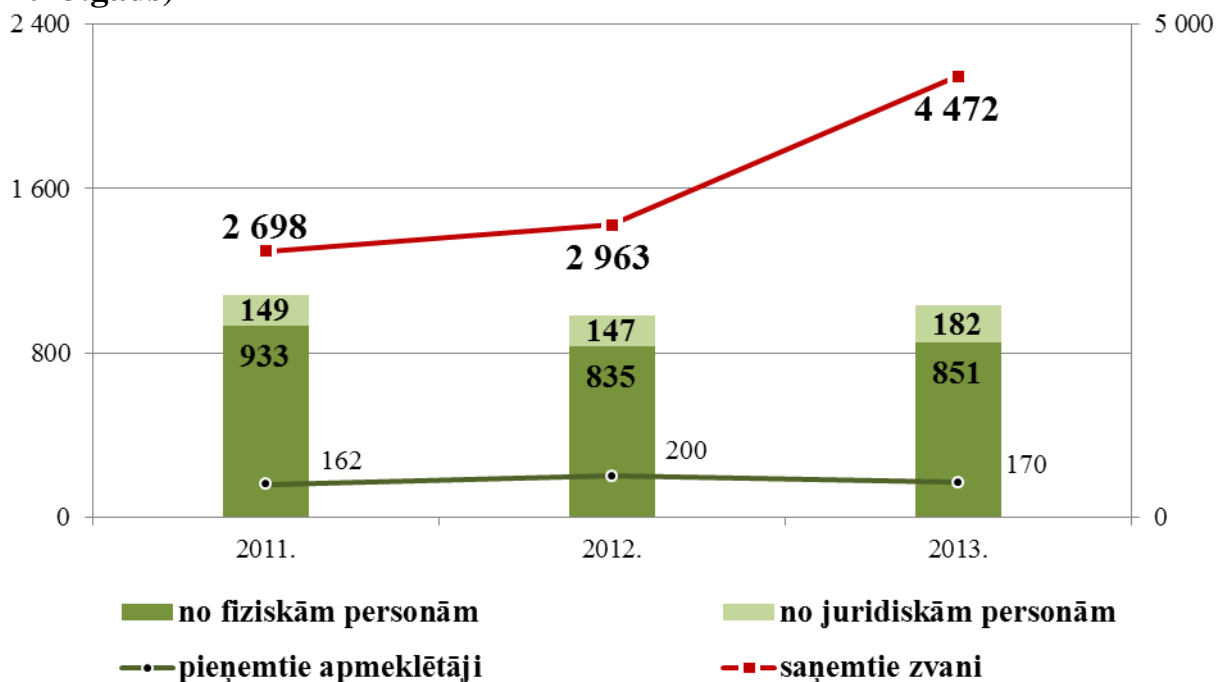
Ievads

Informatīvais ziņojums par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (turpmāk – Birojs) darbību **no 2013.gada 1.jūlija līdz 31.decembrim** sagatavots iesniegšanai Ministru kabinetā un Saeimā saskaņā ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likuma 4.panta trešās daļas 14.punktu.

2013.gada otrajā pusgadā Biroja Ziņojumu centrā ir pieņemti **80** apmeklētāji un pa uzticības tālruni **80002070** saņemta informācija **934** reizes (2013.gadā kopumā – 1 848 reizes, kas ir par 24% vairāk nekā 2012.gadā).

Biroja lietvedībā pārskata periodā saņemti 447 privātpersonu iesniegumi¹ par, iespējams, koruptīvu valsts amatpersonu rīcību (2013.gadā kopumā – 1 033 iesniegumi). Salīdzinot ar 2012.gadu, 2013.gadā komunikācijā ar sabiedrību ir notikušas būtiskas izmaiņas attiecībā uz visām informācijas saņemšanas formām – iedzīvotāji daudz biežāk ir vēlējušies sniegt vai saņemt informāciju pa tālruni (kopējais saņemto zvanu skaits ir palielinājies par 51%, tai skaitā uz informatīvo tālruni – par 79%), kā arī pieaudzis privātpersonu iesniegumu apjoms (no juridiskajām personām – 24%, no fiziskajām personām – par 2%). Birojā saņemto iesniegumu un zvanu skaits, kā arī pieņemto apmeklētāju skaits atspoguļots 1.attēlā. Zvanu skaita palielināšanās uz informatīvo tālruni ir saistīta ar 2013.gadā notikušajām vēlēšanām (skaidrojumi par priekšvēlēšanu aģitācijas tiesisko regulējumu un iedzīvotāju sniegtā informācija par iespējamajiem aģitācijas pārkāpumiem), nozīmīgām izmaiņām tiesiskajā regulējumā attiecībā uz jaunievelētajiem pašvaldību deputātiem.

1.attēls Saņemtie iesniegumi un ziņojumi, pieņemtie apmeklētāji (2011.-2013.gads)

¹ Fizisku personu, privāto tiesību juridisku personu vai šādu personu apvienību dokumenti, kas iesniegti Iesniegumu likuma noteiktajā kārtībā.

Uz 2013.gada 31.decembri Birojā strādāja **132 darbinieki**. 2013.gada otrajā pusgadā darbā pieņemts viens darbinieks, no amata atbrīvoti septiņi darbinieki. No Birojam 2013.gadā piešķirtā finanšu apjoma – 3 059 356 latu tika izlietoti **2 948 878 latu**.

1. Korupcijas novēršana

1.1. Pretkorupcijas politikas koordinēšana un normatīvo aktu projektu izstrāde

2013.gada otrajā pusgadā Birojs turpināja koordinēt 2009.gadā apstiprinātās Korupcijas novēršanas un apkarošanas programmas izpildi. Ņemot vērā, ka 2013.gadā beidzas līdzšinējā pretkorupcijas politikas plānošanas dokumenta darbības termiņš, Birojs vienlaikus turpināja uzsākto darbu pie jauna plānošanas dokumenta „Korupcijas novēršanas un apkarošanas programma 2014.-2020.gadam” izstrādes nākamajam plānošanas periodam.

Lai analizētu aktuālās pretkorupcijas programmas izpildi un plānotu turpmāk veicamās valsts pārvaldes institūciju darbības korupcijas mazināšanai Latvijā, Birojs rīkoja vairākas starpinstitucionālās darba sanāksmes. Pārskata periodā notika trīs starpinstitūciju darba sanāksmes – par korupcijas risku mazināšanu publiskajos iepirkumos un rīcībā ar publisko personu finanšu līdzekļiem un mantu; par likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” piemērošanas praksi un tiesiskā ietvara pilnveidošanu; par naudas lomas mazināšanu politikā un politisko partiju finansēšanas kontroli. Noslēdzoties Korupcijas novēršanas un apkarošanas programmas 2009.-2013.gadam darbībai, 2013.gada decembrī Birojs veica valsts un pašvaldību institūcijām noteikto uzdevumu analīzi, identificējot izpildītos un neizpildītos uzdevumus. Atbilstoši Ministru kabineta dotajam uzdevumam Birojam līdz 2014.gada 1.martam ir jāiesniedz Ministru kabinetā informatīvais ziņojums par Korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādņu un programmas 2009.-2013.gadam īstenošanu, nosakot un izvirzot jaunus uzdevumus nākamajam plānošanas periodam.

Pārskata periodā Birojs izstrādāja un apstiprināšanai Ministru kabinetā iesniedza vairākus normatīvo aktu projektus, kā arī sniedza savus priekšlikumus citu institūciju izstrādātajiem tiesību aktu projektiem, no tiem **nozīmīgākie**:

- Sagatavots precizētais Lobēšanas atklātības likumprojekts, kas izskatīts Saeimas Korupcijas novēršanas apakškomisijā un iesniegts izskatīšanai Ministru kabinetā;
- Grozījumi Konceptijā par korupcijas risku samazināšanu valsts pārvaldes iestādēs un pašvaldībās un Grozījumi Ministru kabineta 2012.gada 13.februāra rīkojumā Nr.72 "Par Konceptiju par korupcijas risku samazināšanu valsts pārvaldes iestādēs un pašvaldībās", aktualizējot jautājumus par atklātuma nodrošināšanu publisko personu institūciju personāla atlasē un par iekšējo kontroli (izsludināti Valsts sekretāru sanāksmē 2013.gada 19.septembrī),

- Grozījumi „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”,
- Grozījumi likumā „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā”,
- Grozījumi Kriminālprocesa likumā.

Pārskata periodā Biroja pārstāvji aktīvi piedalījās Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijas un tās darba grupu darbā pie grozījumu izstrādes likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”, Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likumā un Republikas pilsētas domes un novada domes deputāta statusa likumā. Tāpat Biroja pārstāvis piedalījās vairāku citu institūciju vadītajās darba grupās: Valsts kancelejā, kur izstrādā priekšlikumus valsts amatpersonām pasniegto dāvanu tiesiskā regulējuma pilnveidei, kā arī Tieslietu ministrijā, kur izstrādā jaunu Administratīvo pārkāpumu procesa likumprojektu un grozījumus Kriminālprocesa likumā un Krimināllikumā.

Biroja pārstāvji piedalījās arī Saeimas Korupcijas novēršanas apakškomisijas 2013.gada 26.novembra sēdē un puda viedokli par korupcijas riskiem būvniecībā.

1.2. Korupcijas risku analīze un ziņojumu sagatavošana

Pārskata periodā Birojs sagatavoja 58 atzinumus par citu institūciju izstrādātajiem tiesību aktu projektiem, 2013.gadā kopumā – 120 (par 12 vairāk nekā 2012.gadā).

Pildot likumā noteiktās funkcijas – analizēt valsts iestāžu praksi korupcijas novēršanā un atklātos korupcijas gadījumus, sniegt institūcijām priekšlikumus konstatēto trūkumu novēršanai, Birojs pārskata periodā ir sagatavojis pārskatus par korupcijas riskiem, kā arī citus pārskatus un ziņojumus par Biroja kompetencē esošajiem jautājumiem, tai skaitā:

- Sagatavots informatīvais ziņojums "Par pasākumiem, kas veikti, ieviešot rekomendācijas korupcijas risku novēršanai tiesībsargājošās institūcijās" (izskatīts Ministru kabinetā 2013.gada 10.decembrī),
- veikta risku analīze par likumu „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā” (par pašvaldības izīrēto dzīvojamo telpu apmaiņu),
- publicēta metodika ienākumu un parādsaistību proporcijas noteikšanai personām, kuras nodarbinātas korupcijas riskam pakļautajos amatos.

Pārskata periodā tika uzsākts darbs pie pārskata sagatavošanas saistībā par korupcijas riskiem tiesu sistēmā un priekšlikumu izstrādāšanas pretkorupcijas pasākumiem tiesās.

1.3. Sabiedrības informēšana un izglītošana

Pārskata periodā Biroja pārstāvji organizēja un vadīja **47 izglītošanas pasākumus**, 2013.gadā kopumā – 91 pasākumu (par 15 vairāk nekā 2012.gadā), skaidrojot likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” normas un publiskās pārvaldes ētikas jautājumus, informējot par korupcijas izpausmes formām un par priekšvēlēšanu aģitācijas ierobežojumiem, kā arī

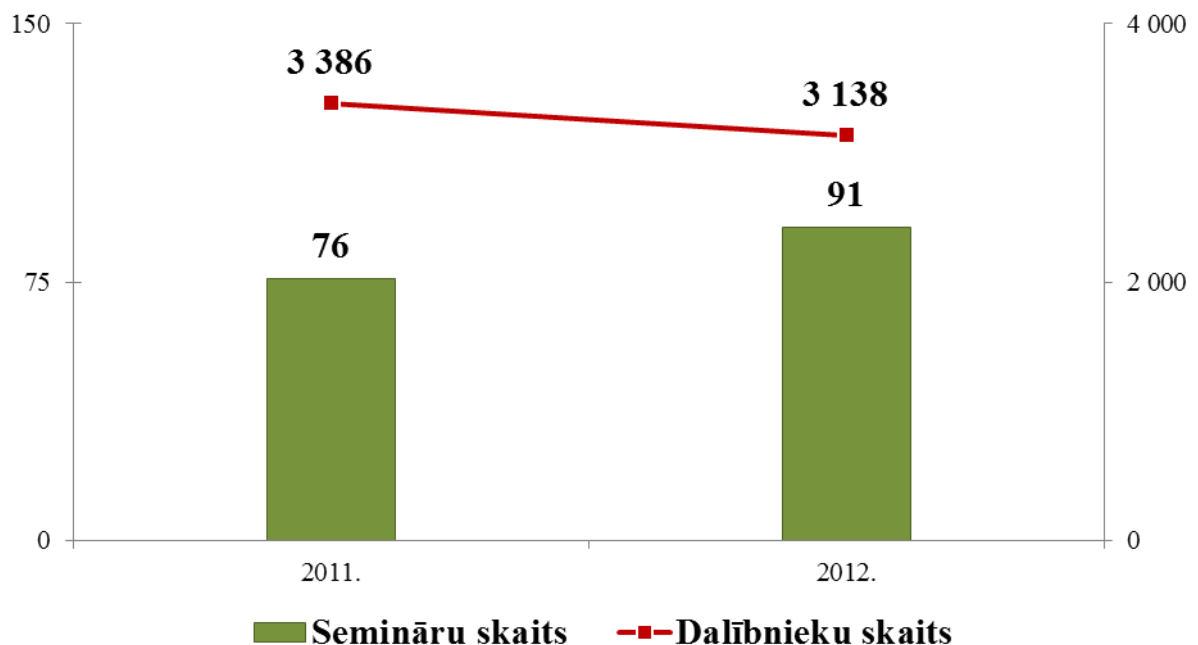
sniedzot rekomendācijas valsts un pašvaldību iestāžu vadītājiem un atbildīgajiem darbiniekiem par iekšējiem pretkorupcijas pasākumiem un pilnveidojot viņu zināšanas par korupcijas riskiem un to novēršanu, tai skaitā publiskajos iepirkumos un veselības aprūpes iestādēs. Pārskata periodā Biroja organizētajās mācībās un citos pasākumos piedalījās vairāk nekā **1 358 dalībnieki** (2013.gadā kopumā – vairāk nekā 3 138). Īstenoto izglītošanas pasākumu un to dalībnieku skaits atspoguļots 2.attēlā.

2013.gada otrajā pusgadā Birojs uzsāka īstenot programmu „Tālākizglītāju apmācība par pretkorupcijas jautājumiem publiskās institūcijās”, lai celtu amatpersonu zināšanu līmeni, apmācot personas (tālākizglītošos), kuras savās institūcijās īstenos darbinieku tālākāpmācību. Birojs uzsācis arī darbu arī pie e-apmācību vides izveides tālākizglītojamiem, kā arī zināšanu pārbaudes testus.

Informējot sabiedrību par korupcijas attīstības tendencēm un atklātajiem korupcijas gadījumiem, kā arī par veiktajiem pasākumiem korupcijas novēršanai un apkarošanai, 2013.gada otrajā pusgadā Birojs izplatīja **40 paziņojumus** plašsaziņas līdzekļiem (2013.gadā kopumā – 81).

2013.gada 16.augustā Birojs rīkoja likumprojekta „Grozījumi likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” sabiedrisko apspriešanu. Likumprojekts paredz minētā likuma precizējumus, lai būtu skaidri noteikts, kas likuma izpratnē tiek saprasts ar tiesībām rīkoties ar valsts vai pašvaldības mantu, tai skaitā finanšu līdzekļiem, jo šī neskaidrība ir viens no galvenajiem iemesliem normu par rīcību ar finanšu līdzekļiem un mantu atšķirīgai interpretācijai valsts pārvaldes iestāžu starpā. Birojs vēlas precizēt likuma normas, lai nodrošinātu vienotu likuma normu izpratni un nepieļautu valsts amatpersonu statusa neattiecināšanu uz tām personām, uz kurām tas ir attiecināms.

2.attēls Izglītošanas pasākumi un dalībnieku skaits (2012.-2013.gads)

Jau otro gadu pēc kārtas Birojs piedalījās Valsts pārvaldes Atvērto durvju dienā. 2013.gada 27.septembrī Latvijas specializēto pretkorupcijas iestādi Atvērto durvju dienā apmeklēja liels interesentu skaits, kas ne tikai iepazīna korupcijas novērsēju un apkarotāju darba specifiku, bet arī ielūkojās Biroja ikdienas aizkulisēs. Šajā dienā Birojā ciemojās jaunieši no vairākām Rīgas, Siguldas un Ogres skolām. Sešām apmeklētāju grupām – aptuveni 130 cilvēkiem bija iespējams klātienē tikties ar Biroja priekšnieku Jaroslavu Streļčenoku un citām amatpersonām, vairāk uzzināt par viņu darba ikdienu, darba „ieročiem” un par korupcijas riska faktoriem.

Pārskata periodā Birojs uzsāka rīkot informatīvās dienas reģionos, kuru laikā informēs sabiedrību par savu darbu un iedzīvotāju iespējām līdzdarboties, kā arī konkrētā reģiona aktualitātēm pretkorupcijas jomā. Pirmā Biroja informatīvā diena 2013.gada 26.novembrī Daugavpilī pulcēja vairāk kā 100 interesentus, apliecinot korupcijas novēršanas un apkarošanas jautājumu aktualitāti sabiedrībā. Tikšanās laikā vairāk kā 100 Daugavpils reģiona pārstāvji tika informēti par Biroja darbības aktualitātēm un saņēma atbildes uz viņiem nozīmīgiem jautājumiem.

2013.gada otrajā pusgadā Birojs rīkoja radošo darbu konkursu jauniešiem „Esi krietns, esi PRET korupciju!”, kas noslēdzās Starptautiskajā pretkorupcijas dienā 2013.gada 9.decembrī, kad noslēguma pasākumā tika paziņoti un apbalvoti labāko darbu autori. Biroja konkursā jaunieši radošā veidā vērsās pret korupciju un mudināja sabiedrību būt krietniem jeb godprātīgiem. Jaunieši no dažādiem Latvijas novadiem un pilsētām (Alūksnes, Jelgavas, Daugavpils, Jēkabpils, Liepājas, Limbažiem, Salaspils, Kuldīgas, Staiceles un Rīgas) aktīvi pauda savu nosodošo attieksmi pret korupciju gan zīmējumos, plakātos un fotogrāfijās, gan veidojot videoklipus un instalācijas. Konkursā tika saņemti 22 darbi, kurus var aplūkot sociālā tīkla „Facebook” lapā „Mēs pret korupciju”. Sekojot pretkorupcijas lapai sociālajā tīklā „Facebook”, iespējams interaktīvā veidā uzzināt vairāk par pretkorupcijas aktualitātēm Latvijā un pasaulē: www.facebook.com/mespretkorupciju.

Saskaņā ar likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 31.pantā noteikto Birojs savā mājaslapā publicē informāciju par visiem valsts amatpersonu darbībā konstatētajiem pārkāpumiem korupcijas novēršanas jomā – pārskata periodā Birojs publicēja **80 paziņojumus** (2013.gadā kopumā – 169). 2013.gada otrajā pusgadā Birojs ir sniedzis gan rakstveidā, gan pa tālruni kopumā **299 skaidrojumus** par likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” normu piemērošanu, 2013.gadā kopumā – 524 skaidrojumus, kas ir par 78% vairāk nekā 2012.gadā. Arī pārskata periodā Birojs turpināja sniegt skaidrojumus jaunievēlētajiem pašvaldību domju deputātiem saistībā ar grozījumiem likumā „Par pašvaldībām” un tajos noteiktajiem amatu savienošanas ierobežojumiem, kuri stājās spēkā 1.jūlijā. Ar minētajiem skaidrojumiem var iepazīties arī Biroja mājaslapā.

Vienlaikus pārskata periodā Birojs sagatavoja divus elektroniskos, informatīvos izdevumus valsts amatpersonām par aktualitātēm korupcijas novēršanā un apkarošanā.

2013.gada 10.oktobrī notika kārtējā Biroja Sabiedriskās konsultatīvās padomes sēde, kurā Biroja priekšnieks informēja par paveikto 2013.gada pirmajā pusgadā un kopā ar nevalstisko organizāciju pārstāvjiem diskutēja par Biroja kā specializētās pretkorupcijas iestādes neatkarības nodrošināšanas jautājumiem, tai skaitā Biroja statusa iespējamajiem variantiem.

1.4. Starptautiskā sadarbība

Starptautiskās sadarbības jomā viens no galvenajiem Biroja sasniegumiem pārskata periodā bija Latvijas uzaicināšana pievienoties Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) Kukuļošanas apkarošanas starptautiskajos biznesa darījumos darba grupai (turpmāk – Pretkorupcijas darba grupa) un OECD 1997.gada 21.novembra konvencijai „Par ārvalstu amatpersonu kukuļošanas apkarošanu starptautiskajos biznesa darījumos” (turpmāk – Pretkorupcijas konvencija). Ņemot vērā, ka Latvija izpildīja izteiktās rekomendācijas un apliecināja gatavību pievienoties OECD Pretkorupcijas darba grupai, 2013.gada septembrī OECD Padome pieņēma lēmumu aicināt Latviju pievienoties Pretkorupcijas darba grupai kā tās pilntiesīgai locekli un Pretkorupcijas konvencijai, kas ir svarīgs priekšnosacījums Latvijai dalībvalsts statusa iegūšanai šajā starptautiskajā organizācijā.

Savukārt no 8. līdz 11. oktobrim Biroja pārstāvji kopā ar Tieslietu ministrijas pārstāvi pirmo reizi piedalījās OECD Pretkorupcijas darba grupas sanāsmē kā tās pilntiesīgi dalībnieki. Kļūstot par pilntiesīgu darba grupas locekli, Latvijai paveras iespējas būtiski uzlabot gan savas spējas apkarot kukuļošanos starptautiskajos biznesa darījumos, gan sniegt savu ieguldījumu biznesa vides sakārtošanā.

Pārskata periodā Birojs turpināja nodrošināt arī Latvijas atbilstības novērtēšanu ANO Pretkorupcijas konvencijas III un IV nodaļas ieviešanā (tiesiskais regulējums un tā praktiskā piemērošana attiecībā uz starptautisko sadarbību, kriminālās atbildības noteikšana un tiesībaizsardzība), sniedzot aktualizēto informāciju par veiktajām izmaiņām tiesiskajā regulējumā Latvijā un atbildes uz ekspertu papildus iesniegtajiem jautājumiem. Savukārt Biroja pārstāvji kā eksperti piedalījās Slovēnijas atbilstības novērtēšanā.

Pārskata periodā Biroja pārstāvji kā Eiropas Padomes Pretkorupcijas starpvalstu grupas (GRECO) eksperti piedalījās GRECO IV novērtēšanas kārtā par Norvēģijas atbilstību korupcijas novēršanas prasībām parlamentā, tiesu sistēmā un prokuratūrā, kā arī sagatavoja pārskatu par sadarbību ar *Eirojustu*. 2013.gada otrajā pusgadā Birojs turpināja iepazīstināt citu valstu pārstāvjus ar uzkrāto pieredzi – pārskata periodā Birojā viesojās Melnkalnes, Rumānijas un Uzbekijas pārstāvji, lai iepazītos ar Latvijas pieredzi korupcijas novēršanā un apkarošanā, kā arī politisko partiju finansēšanas un priekšvēlēšanu aģitācijas uzraudzībā.

1.5. Valsts amatpersonu darbības kontrole

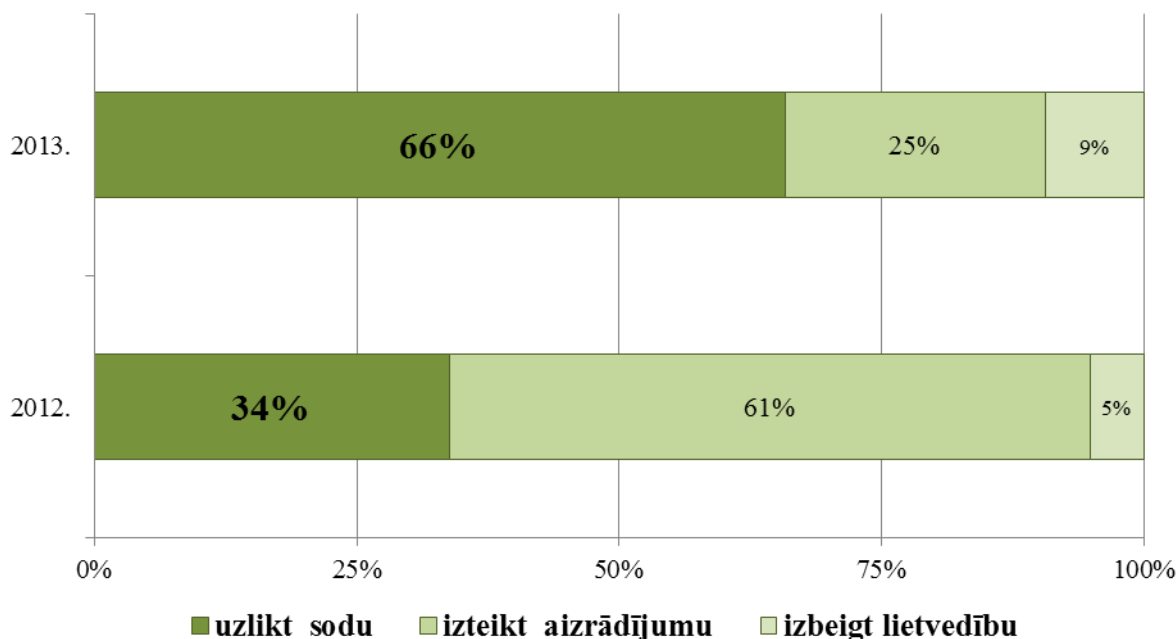
Veicot likumā noteiktās funkcijas valsts amatpersonu darbības kontroles jomā, 2013.gada otrajā pusgadā Birojā tika uzsāktas 210, bet pabeigtas KNABzino_030214.docx; Informatīvais ziņojums "Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja darbību no 2013.gada 1.jūlija līdz 31.decembrim"

249 resoriskās pārbaudes (2013.gadā kopumā – attiecīgi 489 un 453). Pārskata periodā veikto pārbažu ietvaros atbilstoši savai kompetencei Birojs izvērtējis 356 valsts amatpersonu darbību, 2013.gadā kopumā – 775, pārbaudot arī 1 166 amatpersonu deklarācijas saistībā ar likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” noteikto ierobežojumu un aizliegumu ievērošanu. Salīdzinot ar 2012.gadu, 2013.gadā resorisko pārbažu izskatīšanas ilgums samazinājies no 131 dienas līdz 114 dienām.

Konstatējot administratīvā pārkāpuma pazīmes, lietvedība administratīvā pārkāpuma lietās ir uzsākta 82 gadījumos (par 16 vairāk nekā pirmajā pusgadā). Savukārt 39 gadījumos ziņas par administratīvo pārkāpumu bija pietiekamas, lai Birojs konstatētu, ka izdarītais pārkāpums ir maznozīmīgs – Birojs pieņēmis lēmumu neuzsākt administratīvā pārkāpuma lietvedību, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu.

Ņemot vērā normatīvajos aktos noteikto iespēju par maznozīmīgiem pārkāpumiem izteikt mutvārdu aizrādījumu, neuzsākot lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā, Birojā darba efektivitāte ir uzlabojusies – salīdzinot ar 2012.gadu, 2013.gadā palielinājies gan lēmumu skaits par lietvedības uzsākšanu, gan par lietvedības neuzsākšanu administratīvā pārkāpuma lietās (attiecīgi par 7% un 21%). Līdz ar to lielāku uzmanību un resursus varēja veltīt nozīmīgu pārkāpumu atklāšanai – salīdzinot ar 2012.gadu, uzsāktajās administratīvā pārkāpuma lietās ir palielinājies to lēmumu īpatsvars, kas paredz amatpersonu saukšanu pie administratīvās atbildības un naudas sodu uzlikšanu. Pieņemtie lēmumi administratīvā pārkāpuma lietās atspoguļoti 3.attēlā.

3.attēls Pieņemtie lēmumi administratīvā pārkāpuma lietās (2012.gads – 2013.gada pirmais pusgads)

Kontrolējot interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā, kā arī normatīvajos aktos noteikto aizliegumu un ierobežojumu ievērošanu, 2013.gada otrajā pusgadā Birojā tika pieņemti lēmumi 58 administratīvā

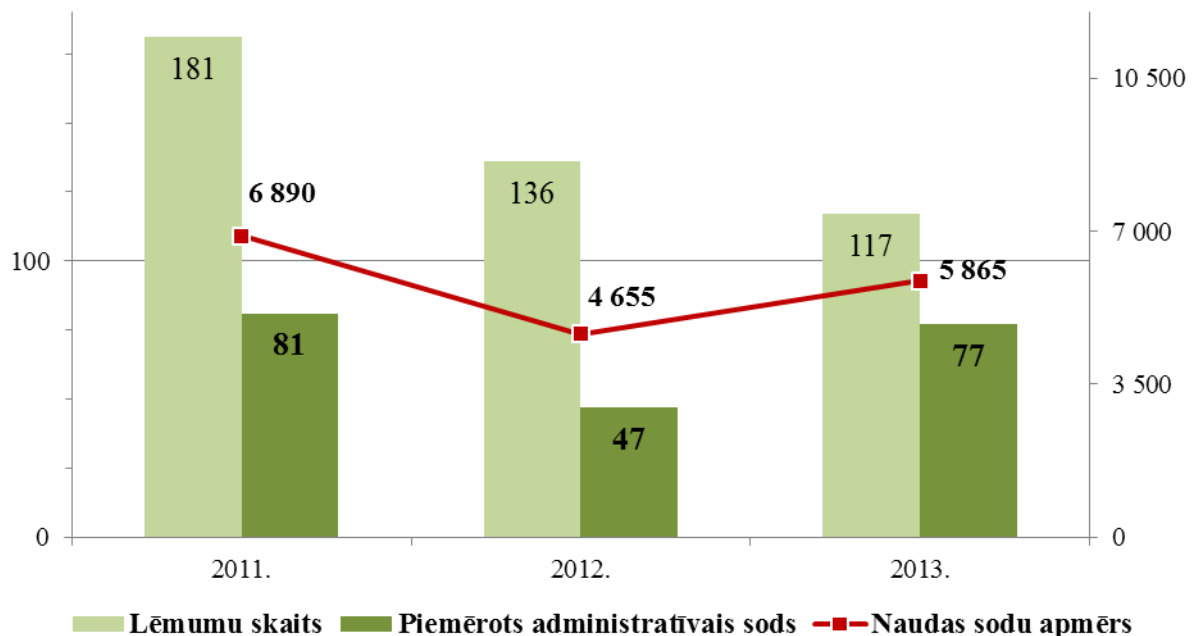

pārkāpuma lietās, bet 2013.gadā kopumā – 117, no tiem 77 jeb 66% – par valsts amatpersonas saukšanu pie administratīvās atbildības (gandrīz divas reizes vairāk nekā 2012.gadā), uzliktot naudas sodus kopumā **5 865 latu** apmērā, un tikai 29 gadījumos izteikts mutvārdu aizrādījums, atzīstot izdarīto pārkāpumu par maznozīmīgu (to īpatsvars 2013.gadā ir vairāk nekā divas reizes mazāks nekā 2012.gadā). Pieņemto lēmumu skaits administratīvā pārkāpuma lietās ir atspoguļots 4.attēlā.

Pārskata periodā Biroja priekšnieks izskatīja 9 sūdzības par Biroja amatpersonu pieņemtajiem lēmumiem administratīvā pārkāpuma lietās, piecos gadījumos lēmumu atstājot negrozītu, trijos – grozot naudas soda apmēru, vienā gadījumā – atceļot lēmumu un izbeidzot lietvedību.

Pamatojoties uz Biroja pieņemtajiem lēmumiem, pārskata periodā **31** valsts amatpersona nomaksājusi tām uzliktos naudas sodus kopumā **2 595** latu apmērā.

4.attēls **Pieņemtie lēmumi un uzliktie naudas sodi (latos)**

Pārskata periodā Birojs publiskoja informāciju par 80 valsts amatpersonām, kuru darbībā tika konstatēti pārkāpumi un attiecībā uz kurām pieņemtie lēmumi ir stājušies spēkā. Lielākā daļa (56%) valsts amatpersonu, kuru darbībā konstatēti administratīvie pārkāpumi, ieņem amatus valsts iestādēs – no tām absolūti lielākā daļa nav ievērojušas amata savienošanas ierobežojumus (96%), tai skaitā gūstot neatļautus ienākumus (80%). Visbiežāk neatļautus ienākumus, neievērojot amata savienošanas ierobežojumu izpildes kārtību un nesāņemot amata savienošanai nepieciešamo atļauju, guvuši Valsts policijas darbinieki, retāk – Militārās policijas darbinieki, atsevišķos gadījumos – Valsts probācijas dienesta, Valsts robežsardzes un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbinieki. Trīs gadījumos konstatēts, ka amata savienošanas ierobežojumus nav ievērojuši ministriju parlamentārie sekretāri – divos gadījumos ar aizliegtu amatu un vienā gadījumā bez nepieciešamās atļaujas.

Šajos gadījumos amata savienošana nebija radījusi interešu konfliktu. Savukārt pārējos 4% gadījumu pārkāpumi bija saistīti ar valsts amatpersonu funkciju veikšanu interešu konflikta situācijā, kad pieņemts lēmums valsts amatpersonas vai tās radnieku mantiskās vai personiskās interesēs.

Turpretī ar funkciju veikšanu interešu konflikta situācijās ir saistīta būtiska daļa konstatēto pārkāpumu pašvaldību iestādēs un to kapitālsabiedrībās strādājošo amatpersonu vidū (41%). Visbiežāk šādus pārkāpumus ir izdarījuši izglītības iestāžu vadītāji un viņu vietnieki (46%), pašvaldību deputāti (31%). Otra būtiska konstatēto pārkāpumu daļa (38%) ir saistīta ar amata savienošana bez nepieciešamās atļaujas, trešā – ar aizliegtu amata savienošana (16%). Amata savienošana ierobežojumus nav ievērojuši divi pašvaldību vadītāji, pašvaldības izpilddirektors, vairāki pagasta pārvalžu vadītāji un pašvaldības policijas amatpersonas.

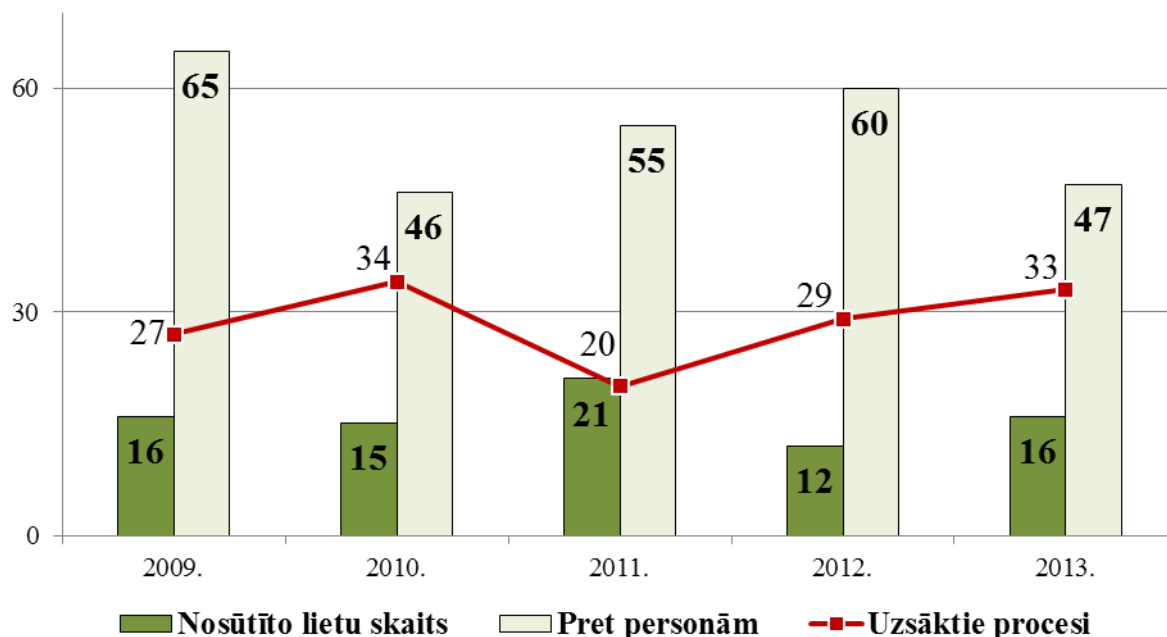
Pārbaužu ietvaros konstatējot pazīmes, kas liecina par iespējamu valsts amatpersonas deklarācijas aizpildīšanas kārtības neievērošanu, attiecībā uz divām personām informācija nosūtīta Valsts ieņēmumu dienestam (turpmāk – VID). Savukārt vienā gadījumā tika konstatēts, ka valsts amatpersonas vai tās radnieku ienākumi, iespējams, nav bijuši atbilstoši izdevumiem, tāpēc arī šī informācija nosūtīta VID. Pārskata periodā pēc Biroja lūguma par vienu personu ir uzsākts iedzīvotāju ienākumu nodokļa audits. Tāpat pārskata periodā VID nosūtīts viens lūgums veikt pārbaudi par institūcijā strādājošo neiekļaušanu valsts amatpersonu sarakstos. Pārskata periodā, pamatojoties uz iepriekš Biroja sniegto informāciju, divas personas ir iekļautas valsts amatpersonu sarakstos.

2. Korupcijas apkarošana

2013.gada otrajā pusgadā prokuratūras iestādēm nosūtīti pieci kriminālprocesi kriminālvajāšanas uzsākšanai pret 9 personām, 2013.gadā kopumā – 16 kriminālprocesi pret 47 personām (par četriem kriminālprocešiem vairāk nekā 2012.gadā). Saistībā ar vienu pārskata periodā nosūtīto kriminālprocesi Biroja izmeklētājs rosinājis piemērot piespiedu ietekmēšanas līdzekli vienai juridiskajai personai (2013.gadā kopumā – četrām juridiskajām personām). Prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīto kriminālprocesi un Birojā uzsāktu kriminālprocesi skaits atspoguļots 5.attēlā.

Pateicoties uzkrātajai pieredzei un profesionālajām zināšanām, prokuratūrai nosūtītajās krimināllietās Birojs ir spējis samazināt pirmstiesas izmeklēšanas laiku vairāk nekā divas reizes – no 670 dienām 2012.gadā līdz 244 dienām 2013.gadā, tādējādi nodrošinot efektīvu Krimināllikuma normu piemērošanu un krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu saprātīgā termiņā. Krimināllietu izmeklēšanas ietvaros 2013.gadā konstatēti valsts un pašvaldību institūcijām nodarīti zaudējumi **195 000 latu** un **4,2 milj. eiro** apmērā, kā arī arestēti naudas līdzekļi vairāk nekā **380 000 latu** apmērā.

5.attēls Kriminālvajāšanai nosūtīto lietu skaits pret personām; uzsāktie kriminālprocesi (2009.– 2013.gads)

Viena no nozīmīgākajām Ģenerālprokuratūrai nosūtītajām krimināllietām ir saistīta ar Rīgas pilsētas priekšpilsētas tiesas priekšsēdētāja un Rīgas apgabaltiesas tiesneses **ilgstoši izdarītajiem** iespējamajiem noziedzīgajiem nodarījumiem. Izmeklēšanas gaitā iegūto pierādījumu kopums dod pamatu pieņemumam, ka tiesā kopš 1995.gada fiktīvi tika nodarbinātas vairākas personas, kuras faktiski tur nestrādāja, un tām izmaksātie finanšu līdzekļi tika izmantoti personīgām vajadzībām, tādējādi ilgstošā laika posmā izkrāpjot finanšu līdzekļus lielā apmērā un nodarot zaudējumus valstij par vairāk nekā 165 000 latiem.

Pārskata periodā prokuratūrai nodota arī krimināllieta saistībā ar VID nodokļu kontroles daļas amatpersonas kukuļošanu, ierosinot uzsākt kriminālvajāšanu pret kādas komercsabiedrības valdes locekli, kurš juridiskas personas (konkrētā uzņēmuma) interesēs amatpersonai vairākkārt piedāvāja un nodeva kukuli 2 500 latu apmērā par pārbaudes neturpināšanu uzņēmumā. Tāpat atklāts iespējams kukuļošanas gadījums VID Muitas kriminālpārvaldē – ar starpniekiem tika pieprasīts un pieņemts kukulis 4 000 eiro apmērā, lai nodrošinātu labvēlīga lēmuma pieņemšanu kādā kriminālprocesā.

2013.gada otrajā pusgadā uzsākti 8 kriminālprocesi, 2013.gadā kopumā – 33 kriminālprocesi (par četriem kriminālprocesi vairāk nekā 2012.gadā). Pārskata periodā kopumā tika uzsāktas 89 resoriskās pārbaudes, bet pabeigta 71 pārbaude. Biroja lietvedībā uz 2013.gada 31.decembri atradās 45 krimināllietas.

Pārskata periodā atklāti iespējami kukuļa pieņemšanas gadījumi Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldē un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā – vienā gadījumā no fiziskas personas tika pieprasīts kukulis par pārbaudes neizdarīšanu saistībā ar nelikumīgu akcīzes preču apriti, otrā gadījumā tika pieprasīts kukulis no kādas valsts akciju sabiedrības darbinieka, lai

ugunsdrošības pārbaudes laikā konkrētajā uzņēmumā tiktu sagatavots un izsniegts pārbaudes akts, nenorādot tajā iespējamos pārkāpumus.

Lai nodrošinātu pierādījumu iegūšanu un nostiprināšanu Biroja lietvedībā esošajās krimināllietās, 2013.gada otrajā pusgadā Birojs sagatavojis **13 tiesiskās palīdzības lūgumus** (pirmajā pusgadā – 9), kopumā 2013.gadā nosūtot lūgumus uz 13 valstīm – gan Eiropas Savienības dalībvalstīm (Lietuva, Spānija, Vācija, Zviedrija u.c.), gan citām valstīm (Krievijas Federācija). Pārskata periodā Biroja izmeklētāji turpināja darbu arī kopīgās starpvalstu izmeklēšanas grupas (*joint investigation teams*) ietvaros, kā arī divās starpinstitucionālajās izmeklēšanas grupās, tāpat izmeklēšanas grupas ir izveidotas trijos Biroja lietvedībā esošajos kriminālprocesos.

2013.gadā spēkā stājušies 11 tiesas spriedumi attiecībā uz 19 personām, visas ir atzītas par vainīgām un notiesātas. Uz 2013.gada 31.decembri dažādās tiesu instancēs vēl tiek izskatītas 40 Biroja izmeklētās krimināllietas attiecībā uz 144 personām, no tām 28 notiek tiesvedība pirmās instances tiesās.

3. Politisko partiju un to apvienību finansēšanas noteikumu izpildes kontrole

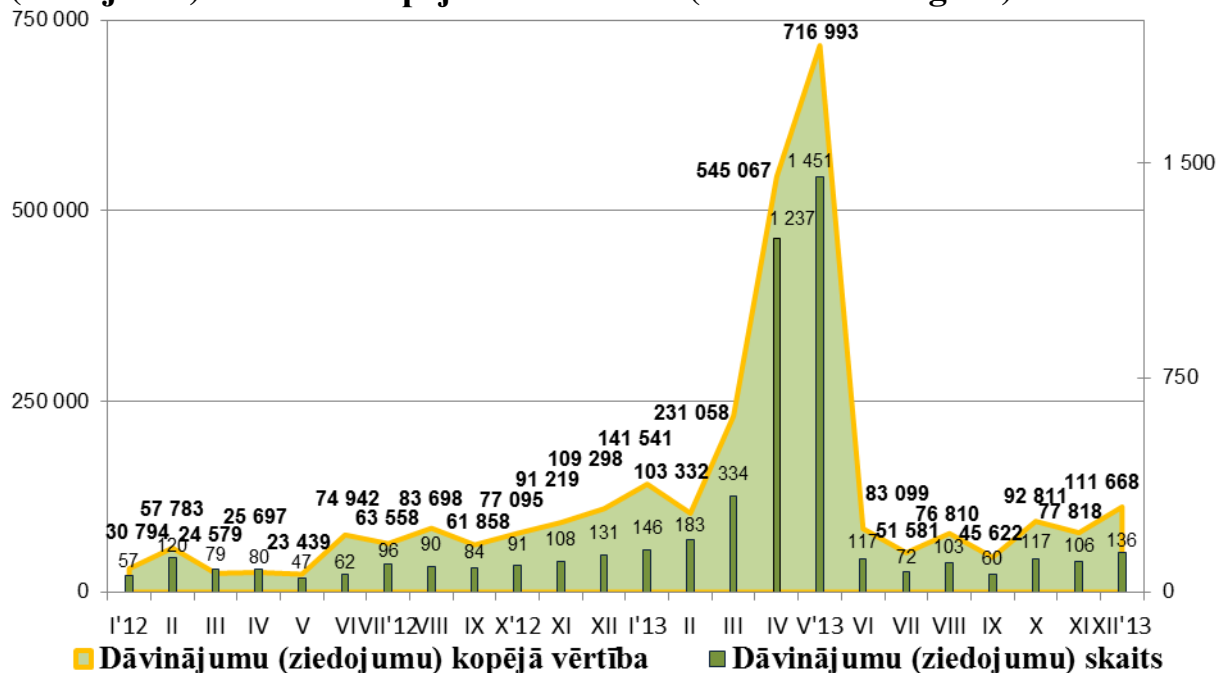
Veicot likumā noteiktās funkcijas politisko partiju finansēšanas un priekšvēlēšanu aģitācijas kontroles jomā, pārskata periodā Birojs nodrošināja saņemto ziedojumu likumības pārbaudes, kā arī partiju iesniegto **2012.gada pārskatu** un **2013.gada pašvaldību** vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarāciju pārbaudes.

Pēc 2013.gada 1.jūnijā notikušajām pašvaldību vēlēšanām būtiski samazinājās politiskajām partijām ziedoto finanšu līdzekļu apjoms. 2013.gada otrajā pusgadā personas bija veikušas dāvinājumus (ziedojumus) **456 310 latu** apmērā, kas ir četras reizes mazāk nekā 2013.gada pirmajos sešos mēnešos, tomēr 2013.gadā veikto dāvinājumu (ziedojumu) kopējais apjoms (2,277 milj. latu) ir trīs reizes lielāks nekā 2012.gadā kopumā. Politiskajām partijām un to apvienībām veikto dāvinājumu (ziedojumu) skaits un to kopējā summa pa mēnešiem 2012. un 2013.gadā atspoguļota 6.attēlā.

Pārskata periodā saņemti **210** (par 298 mazāk nekā 2013.gada pirmajā pusgadā) un pārbaudīti **256** ziņojumi (par pieciem vairāk nekā 2013.gada pirmajā pusgadā) par politisko partiju saņemtajiem dāvinājumiem (ziedojumiem). Tāpat saņemtas un publicētas 58 vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijas, kā arī 15 saraksti par iestāšanās un biedru naudu.

2013.gada otrajā pusgadā Birojs pabeidzis 50 vēlēšanu deklarāciju un 16 gada pārskatu pārbaudes, kā arī uzsācis 14 un pabeidzis 54 resoriskās pārbaudes. Saistībā ar konstatētajiem pārkāpumiem partiju finansēšanā un priekšvēlēšanu aģitācijas veikšanā pārskatā periodā tika uzsāktas 50 administratīvā pārkāpuma lietas.

6.attēls Politiskajām partijām un to apvienībām veikto dāvinājumu (ziedojumu) skaits un kopējā vērtība latos (2012. un 2013.gads)

Apkopojot un izvērtējot Biroja rīcībā esošo informāciju pēc pašvaldību vēlēšanām 2013.gada 1.jūnijā, Birojs secinājis, ka neviena politiskā partija vai to apvienība nav pārsniegusi likumā noteiktos priekšvēlēšanu izdevumu apmērus.

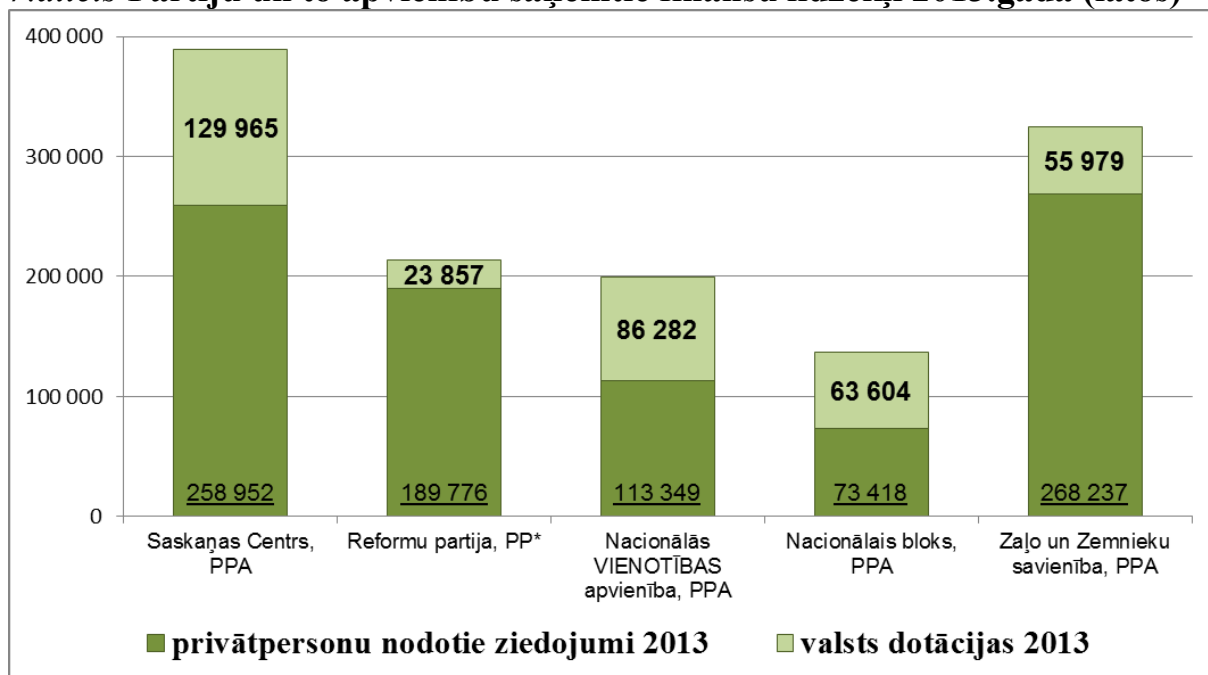
Par Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma un priekšvēlēšanu aģitācijas likuma normu pārkāpumiem 2013.gada otrajā pusgadā tika pieņemti **37 lēmumi administratīvā pārkāpuma lietās** (pirmajā pusgadā – seši), kuru ietvaros administratīvi sodītas 26 politiskās partijas, piemērojot tām naudas sodu kopumā **1 380 latu apmērā** (pirmajā pusgadā – divi lēmumi par kopējo summu 20 lati), bet 11 gadījumos konstatētie pārkāpumi ir atzīti par maznozīmīgiem un partijām izteikts mutvārdu aizrādījums. Sešos gadījumos pie administratīvās atbildības tika sauktas citas juridiskās un fiziskās personas, uzliekot tām naudas sodus kopumā 350 latu apmērā. Salīdzinot ar 2012.gadu, 2013.gadā kopumā nav samazinājies lēmumu skaits par partiju saukšanu pie administratīvās atbildības, taču būtiski – par 70% – samazinājies naudas sodu kopējais apmērs (2012.gadā pieņemti 24 lēmumi par kopējo summu 4 685 lati), kas liecina, ka politiskās partijas arvien retāk pieļauj nozīmīgus pārkāpumus savā finansiālajā darbībā.

2013.gadā tika pieņemti pieci lēmumi par pretlikumīgo finanšu līdzekļu ieskaitīšanu valsts budžetā – kopumā 80 264 latu apmērā (no tiem pārskata periodā – divi lēmumi par kopējo summu 4 149 lati). Biroja priekšnieka pieņemtie lēmumi liecina, ka finanšu līdzekļu pretlikumīga pieņemšana un izlietošana ir atsevišķi gadījumi, jo 2012.gadā tika pieņemti 13 lēmumi par kopējo summu 31 897 lati.

Pamatojoties uz Biroja izdotajiem administratīvajiem aktiem, pārskata periodā valsts budžetā ir ieskaitīti finanšu līdzekļi, kuri tika atzīti par prettiesiski pieņemtiem, neievērojot likumā noteiktos ierobežojumus, kopumā **5 850 latu apmērā** (pirmajā pusgadā – 3 940 lati).

2013.gada jūlijā un oktobrī četrām politisko partiju apvienībām to banku kontos tika ieskaitīta kārtējā valsts budžeta finansējuma daļa, bet 2013.gadā kopumā pieci politiskie spēki saņēma dotācijas **359 686 latu** apmērā. Lai gan 2013.gadā notika pašvaldību vēlēšanas un priekšvēlēšanu aģitācijai politiskie spēki piesaistīja apjomīgus privātpersonu dāvinājumus (ziedojumus), trim politisko partiju apvienībām valsts dotācijas veidoja nozīmīgu ieņēmumu daļu – divām vairāk nekā 40% un vienai vairāk nekā 30% no kopējiem ieņēmumiem. Partijām un to apvienībām veikto ziedojumu un valsts dotāciju apmērs atspoguļots 7.attēlā.

7.attēls Partiju un to apvienību saņemtie finanšu līdzekļi 2013.gadā (latos)

*) Ņemot vērā, ka 2013.gada 12.aprīlī stājās spēkā Biroja priekšnieka 2012.gada 1.jūnija lēmums par Reformu partijas saukšanu pie administratīvās atbildības saistībā ar 2011.gada vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijā nenorādītiem darījumiem 38 048 latu apmērā, politiskajai partijai tika pārtraukta piešķirtā valsts budžeta līdzekļu izmaksa, jo iestājās likumā noteiktie apstākļi, kas nepieļauj turpmāku valsts budžeta finansējuma saņemšanu.